

6 maja przypadał Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego – był to dobry moment, by przypomniiano, jak ważna była rola dorosłych w kształtowaniu bezpiecznych nawyków u najmłodszych uczestników ruchu drogowego. Eksperci programu „Akademia Bezpiecznego Puchatka” podkreślają: rozmowa, edukacja i wspólna praktyka mogą realnie zmniejszyć ryzyko wypadków z udziałem dzieci.

Samodzielność dziecka zaczyna się od bezpieczeństwa

Samodzielne poruszanie się dziecka – pieszo, na rowerze, hulajnodze, czy komunikacją miejską – to jeden z ważniejszych etapów w jego rozwoju. Wymaga jednak solidnego przygotowania, zarówno teoretycznego, jak i praktycznego. Kluczowa jest tutaj rola dorosłych: rodziców, nauczycieli, opiekunów, by zapewnić korzystne środowisko do zdobywania umiejętności.

- Rozwijanie samodzielności u dziecka to proces, który powinien przebiegać stopniowo i z dużą uwagą na jego indywidualne możliwości. To nie tylko nauka zasad ruchu drogowego, ale przede wszystkim wzmacnianie w dziecku pewności siebie czyli wiary we własne możliwości i umiejętności. Dzieci uczą się tego poprzez działanie i sprawdzanie siebie w różnych sytuacjach. Dlatego bardzo ważne jest wspólne ćwiczenie bezpiecznych zachowań w praktyce, uświadamianie zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności przewidywania konsekwencji swoich zachowań. Wszystko po to, aby w kluczowym momencie nasze dzieci potrafiły podjąć samodzielną decyzję - w trosce o swoje bezpieczeństwo - komentuje psycholog Urszula Młodnicka, ekspert Akademii Bezpiecznego Puchatka.

Zgodnie z przepisami – dzieci poniżej 7. roku życia mogą poruszać się po drodze tylko pod opieką osoby, która ukończyła co najmniej 10 lat. Po ukończeniu 10 lat, dzieci zyskują możliwość samodzielnego uczestniczenia w ruchu drogowym. Choć przepisy wyznaczają granice formalne, to w praktyce o bezpieczeństwie dziecka na drodze w dużej mierze decyduje jego właściwe przygotowanie – umiejętność rozpoznawania zagrożeń, przewidywania konsekwencji i podejmowania świadomych decyzji.

Przećwiczona droga to bezpieczna droga

Najlepszym wyborem jest trasa do szkoły, którą dziecko dobrze zna i którą wcześniej wielokrotnie przeszło z dorosłym. Dzieci uczą się przede wszystkim przez obserwację i działanie, dlatego wspólne pokonywanie drogi daje możliwość poznania otoczenia, omówienia ewentualnych zagrożeń oraz pokazania, jak podejmować właściwe decyzje.

- Bezpieczna droga do szkoły to ta sprawdzona, znana dziecku z praktyki. Kluczowe jest, aby trasę omówić i przećwiczyć razem – zwracając uwagę na ryzykowne miejsca i ucząc właściwego zachowania w konkretnych sytuacjach. Młodsze dzieci nie zawsze potrafią przewidzieć skutki swoich decyzji – ich umiejętność oceny ryzyka dopiero się kształtuje. Rolą dorosłych jest więc nie tylko przekazywanie zasad, ale przede wszystkim modelowanie odpowiednich postaw. Nasze obserwacje pokazują, że dzieci, które regularnie ćwiczą z opiekunem sytuacje drogowe, wykazują większą uważność i lepiej radzą sobie w codziennym ruchu ulicznym – mówi nadkom. Robert Opas z Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji.

Nauka przez doświadczenie: 3 kluczowe zasady

Bezpieczeństwo to nie tylko znajomość przepisów, ale przede wszystkim umiejętność zastosowania ich w codziennych sytuacjach. Tego właśnie uczą materiały edukacyjne „Akademii Bezpiecznego Puchatka”,

które pomagają nauczycielom, rodzicom i dzieciom we wspólnym ćwiczeniu konkretnych zachowań – od przechodzenia przez jezdnię, po bezpieczną jazdę na rowerze czy hulajnodze. Program oferuje nauczycielom gotowe scenariusze lekcji, a rodzicom – proste, atrakcyjne wizualnie infografiki, które mogą wykorzystać w domowych ćwiczeniach z najmłodszymi. Dzięki temu edukacja odbywa się w dwóch najważniejszych dla dziecka miejscach: w szkole i w domu.

Trzy kluczowe zasady, które warto wdrażać od najmłodszych lat:

- **Widoczność to podstawa** – Dziecko powinno zawsze być dobrze widoczne na drodze – szczególnie po zmroku. Odblaski, jasne elementy ubioru czy kamizelki odblaskowe znacząco zwiększają jego bezpieczeństwo. Warto od najmłodszych lat uczyć dzieci, że to one są odpowiedzialne za swoją widoczność.
- **Zasady przechodzenia przez jezdnię** – dziecko powinno nauczyć się zatrzymywać, rozglądać i upewniać, że może bezpiecznie przejść. Taki sposób zachowania powinien wejść w nawyk – tylko wtedy staje się automatycznym, bezpiecznym odruchem, który działa również w sytuacjach stresowych czy pośpiechu.
- **Bezpieczeństwo na przystanku** – Przystanek to miejsce, gdzie dzieci łatwo się nudzą i mogą zacząć biegać, bawić się lub rozpraszać – dlatego tak ważne jest, by wiedziały, jak zachować się odpowiedzialnie, zanim pojawi się pojazd. Dziecko powinno mieć wpojony nawyk spokojnego oczekiwania, z dala od krawędzi jezdni lub torowiska

Liczba wypadków z udziałem dzieci spada

W 2024 roku w Polsce doszło do 1 741 wypadków drogowych z udziałem dzieci w wieku 0-14 lat. Choć w porównaniu z 2023 rokiem liczba wypadków spadła, to dane te wciąż są alarmujące.

- Każde działanie, które zwiększa świadomość i kompetencje dzieci, ma realny wpływ na zmniejszenie liczby wypadków – dodaje nadkom. Robert Opas z Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji. – Bezpieczeństwo nie polega na ograniczaniu dzieci, ale na dawaniu im narzędzi i wiedzy, dzięki którym mogą samodzielnie i bezpiecznie funkcjonować w codziennym życiu.

Źródło: IP